

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ
BALIKÇI- TÜRKİYE DAVASI
(Başvuru no: 26481/95)
KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ
(Kayıttan düşme)
STRASBOURG
6 Ocak 2004

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan ve (26481/95) başvuru no'lu davanın nedeni Hasan Balıkçı'nın (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna 27 Ocak 1995 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Temel İnsan Haklarını güvence altına alan eski 25. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudur. Başvuran Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde İzmir barosu avukatlarından G. Dinç tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

1961 doğumlu olan başvuran, 7 Temmuz 1993 tarihinden bu yana *Enerji Sen* üyesidir ve Adana'da ikamet etmektedir. Başvuran 11 Ekim 2002'de vefat etmiştir.

15 Ocak 1990'da, Türk Elektrik Kurumu (TEK) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile başvuranı Sözleşmeli Elektrik Mühendisi olarak istihdam etmiştir.

1994 yılında başvuran "Memur ve Sözleşmeli Personel Sendikası" kurucularından biri olmuştur.

20 Temmuz 1994'te Kamu'da çalışan memur ve sözleşmeli personelin büyük bir bölümü sendikal haklarını elde etmek amacıyla bir günlük işi bırakma eylemine gitmişlerdir. Bu eylem Türk-İş, Hak-İş ve Disk gibi işçi sendikaları tarafından desteklenmiştir.

9 Ağustos 1994 tarihli kararıyla TEK bölge müdürlüğü başvuran hakkında soruşturma başlatmıştır.

10 Ekim 1994'te başvuran disiplin müeyyideli «ihbarname» almıştır.

10 Eylül 1999 tarihinde, 4455 sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Affı Kanununun yürürlüğe girmesinin ardından başvuran affa uğramıştır.

1 Ağustos 2002'de başvuran geçici olarak TEK Şanlıurfa Müdür Yardımcılığına atanmıştır.

29 Kasım 2002'de başvuranın temsilcisi AİHM'ye müvekkilinin ölüm haberini ve mirasçıları; eşi ve çocuklarının başvurusu sürdürme niyetlerini bildirmiştir.

HUKUK AÇISINDAN

Başvuran, yerel makamların demek kurma ve toplantı özgürlüğü, etkili başvuru haklarını ihlal ederek AİHS'nin 11. maddesiyle birlikte 14. ve 13. maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

Hükümet, 1995 tarihli Anayasal değişikliği yasa değişikliği tasarıları ve 3 Eylül 1999 tarihli 4455 sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Affı Kanununun yürürlüğe girmesiyle başvurunun güncelliğini ve başvuranın «mağdur» sıfatını yitirdiğinin altını çizmektedir.

AİHM, mahkemeye sunulan yeni delillerin mevcut kararın seyrim etkileyip etkilemediğini, başvurunun yeniden incelenmesine gerek olup olmadığını belirlemek ve sonucunda kayıtlardan düşürülmesine karar vermek durumunda olduğunu ifade etmektedir (Pisano-İtalya (kayıttan düşme) kararı, no: 36732/97, § 40,24 Ekim 2002).

Bu doğrultuda AİHM, sendikal haklara ilişkin 20 Temmuz 1994 tarihinde yapılan bir günlük iş bırakma eylemi için başvurana 10 Ekim 1994'te disiplin yaptırımını bir «ihbarname» gönderildiğini hatırlatmaktadır.

Hükümet, başvuranın ölümünün ardından mirasçılarının başvuruyu sürdürme niyetlerine karşı çıkmaktadır.

Mahkeme, ilgili gerekçeler nedeniyle kayıtlardan düşürülmesine karar verilen bir başvurunun mirasçılarının «mağdur» olarak nitelendirilmesini gerekli görmemektedir (Bkz. Amuur-Fransa kararı 25 Haziran 1996, 1996-III, s. 846, § 36, Dalban-Romanya no:28114/95, § 44, AİHM 1999-VI, ve mutatis mutandis, S.T.-Türkiye kararı no: 32431/96, 6 Mayıs 2003).

Bu durum karşısında AİHM, ilk olarak olayların meydana geldiği dönemde devlet memurlarının ve sözleşmeli personelin sendikal hakları önündeki engellerin Anayasanın 51. ve takip eden maddeleri ile bertaraf edildiği tespitini yaparak, 3 Eylül 1999 tarihinde yürürlüğe giren 4455 sayılı Memurlar ile Diğer Kamu Görevlilerinin Disiplin Cezalarının Affı Kanunu gereğince 10 Eylül 1999'da başvuranın disiplin cezasının af kapsamına girerek idari kayıtlardan silindiğini dile getirmektedir.

Son olarak Mahkeme, başvuranın TEK'teki işine devam ettiğini ve ne başvuranın ne temsilcisinin ne de mirasçılarının bu olaya karşı çıktıklarını eklemektedir.

Üstelik AİHM, 12 Temmuz 2001 tarihinde yürürlüğe giren 4688 sayılı Kamu görevlileri sendikaları kanununun Sözleşmede yer alan gerekliliklerine cevap verdiğini ifade etmektedir.

Yukarıda dile getirilen gerekçeler ışığında AİHM, Sözleşmenin 37 §1 b) ve c) bendinde yer alan unsurlara dayalı olarak başvurunun incelenmesine devam edilmesini gerekli görmemekte, özellikle AİHS'nin 37 § 1 *in fine* maddesine uygun olarak, Sözleşme ve Protokollerince güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklere aykırı hiçbir özel durumun bulunmadığına itibar etmektedir.

Sonuç olarak davanın kayıtlardan düşürülmesi gerekmektedir.

BU NEDENLERDEN DOLAYI MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

Davanın kayıtlardan düşürülmesine karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğünün 77 §§ 2 ve 3. maddelerine uygun olarak 6 Ocak 2004 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.